

UN EXEMPLU DE BUNĂ GUVERNARE: REȚEAUA

Constituită la 29 iunie 2018, Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală (RNDR) asigură facilitarea și consolidarea participării la dialogul politic în contextul agro-rural național. Pe această platformă, părțile interesate au posibilitatea de a comunica cu autoritățile naționale competente în ceea ce privește politica agro-rurală și inițiativele propuse pentru o performanță mai bună a sectorului agricol și cel al dezvoltării rurale și elaborarea de poziții comune între actorii din teren și organele lor reprezentative. Memorandumul de înțelegere pentru crearea și funcționarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală din Moldova a fost semnat de circa 150 de reprezentanți. Rețeaua are zece platforme regionale în țară, iar printre membri se numără Federația Agricultorilor din Moldova, Federația Națională a Fermierilor, Asociația Republicană a Producătorilor Agricoli „UniAgroProtect”, MADRM, AIPA. La mai bine de un an de la constituire, i-am solicitat un interviu doamnei Aurelia Bondari, președinte RNDR, pentru a ne familiariza cu activitățile derulate și cu planurile de viitor ale Rețelei.

cile în domeniu ale colegilor de peste hotare, entități similare în mai multe țări vecine. Pe finalul acestor discuții, a fost luată decizia de a crea Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală, care să îndeplinească rolul de punte de legătură între autoritățile publice și reprezentanții grupurilor de interese din teren, dar și să contribuie la consolidarea capacităților organizațiilor membre de a oferi un feedback administrației cu privire la situația din sectorul rural. Un alt obiectiv al RNDR ține de promovarea unui flux eficient de informații, schimb de cunoștințe, idei și bune practici între părțile interesate prin furnizarea de instruire, mese rotunde, ateliere de dezbateri, seminare, conferințe etc.

- Cunoaștem că această idee a fost susținută și de către înalți responsabili ai instituțiilor internaționale acreditate la Chișinău ?
- Cu adevărat, ne bucură faptul că ideea noastră a fost agreată de către instituțiile internaționale, precum, bunăoară, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova. Chiar la etapa constituției RNDR, Șeful adjunct al secției proiecte și cooperare tehnică a Delegației UE, Marco Gemmer, a menționat că zonele rurale în Europa reprezintă motorul creșterii

de elaborare a politicilor, a fost mereu foarte importantă. Prezentă la o reuniune RNDR, Iva Stamenova a specificat: „Atunci când societatea civilă din Moldova a ajuns la concluzia că este nevoie de crearea acestei rețele, noi am venit cu sprijin în acest sens. Unul din succesele Rețelei de acest tip este că puteți deveni colegi și prieteni, înțelegi problemele comune și decideți cum să le rezolvați împreună și le puteți comunica factorilor de decizie, pentru că ei adesea nu cunosc care sunt aceste probleme”.

- Dar care a fost reacția autorităților naționale responsabile de domeniul agrar ?

- În același context, este necesar să menționăm deschiderea manifestată, bunăoară, de către reprezentanții Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau colegii de la Agen-

ajuns prin crearea acestei rețele mult prea importante, și anume crearea unui dialog constructiv cu societatea civilă. Lăsând la o parte toate momentele de populism, noi înțelegem că doar printr-o discuție directă, profesionistă și deschisă vom putea cu toții împreună să asigurăm viitorul Republicii Moldova”, a mai specificat atunci Iurie Ușurelu.

- Pe planul activității propriu-zise, ce reprezintă RNDR ?

- La modul concret, vorbim despre o platformă multisectorială, care implică atât sectorul privat, cât societatea civilă, și administrația publică centrală și locală. Această experiență este inspirată din practica europeană, unde hotărârile și luările de poziție se adoptă prin consens. Reprezentanții noii structuri se implică în analiza și îmbunătățirea politicilor care țin de dezvoltarea rurală, cadrul legislativ.

privat, din societatea civilă, producători. Această rețea este un exemplu de bună guvernare”. De asemenea, vreau să exprim grațitudine doamnei Iva Stamenova, manager de proiect, Delegația Uniunii Europene în Moldova, care, cu referință la inițiativa noastră, a declarat că, pentru UE, participarea cetățenilor și societății civile la procesul

de intervenție și plăți pentru Agricultură (AIPA) etc. Pe atunci secretar de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Iurie Ușurelu a declarat că, odată cu constituirea acestei noi structuri, ministerul va avea un partener de dezvoltare, care reprezintă întregul teritoriu al țării. „Este un pas important în acest moment, la care s-a

voletarea rurală, cadrul legislativ. Un alt aspect ține de dezvoltarea capacităților, dar și aspectul legat de integrarea în rețelele europene și preluarea practicii inovative. Cel mai motivant factor care a stat la baza creării Rețelei este dorința tuturor membrilor de a contribui maxim la dezvoltarea durabilă a zonelor rurale. În cadrul rețelei există înțelegerea că

NAȚIONALĂ DE DEZVOLTARE RURALĂ DIN MOLDOVA

numai buna colaborare a tuturor părților interesate de dezvoltarea rurală, poate aduce rezultate palpabile. Cam aceasta, într-o formulă succintă

- Ce activități distincte a reușit RNDR în această perioadă, care a presupus, firește, o etapă de erodare și consolidare organizațională ?

- În toată această perioadă Comitetul de Conducere al RNDR a avut o agendă încărcată, plină de activități consacrate consolidării organizaționale, dar și de identificare a căilor de soluționare a multor probleme din sectorul dezvoltării rurale. Activitățile instituționale se rezuma, în fond, la elaborarea regulamentelor interne de funcționare, convocarea ședințelor Comitetului de Conducere, stabilirea parteneriatelor internaționale (Parlamentul Rural European), integrarea rețelei în diverse platforme, grupe de lucru, comisii și comitete naționale cu scopul promovării unor politici de dezvoltare rurală mai eficiente, în corespundere cu aspirațiile organizațiilor membre RNDR...

- Cum au fost identificate obiectivele de activitate și cine au fost responsabili de realizarea scopurilor propuse ?

- În perspectiva unor activități complexe, este important să ai bune abilități de eficientizare a proceselor de lucru, ceea ce determină creșterea eficienței organizației, a randamentului fiecărui angajat sau responsabil. Odată lansată activitatea RNDR, au fost create trei Grupuri de Lucru Tematice: 1) GLT1. Agricultură și Mediu, cu tematica în acest an: „Irigarea și utilizarea durabilă a apelor subterane”; 2) GLT2. Procesarea alimentară, cu tematica în acest an: „Prelucrarea produselor agro-alimentare tradiționale la scară mică”; 3) GLT3. Dezvoltare rurală, cu tematica în acest an: „Turism rural – provocări și perspective”. Cele trei ședințe ale GLT, desfășurate sub formă de ateliere de lucru structurate, au avut loc în decembrie 2018, ianuarie 2019 și, respectiv, februarie 2019. În cadrul acestor ședințe lunare participanții au discutat aspectele critice și problemele principale în domeniile specifice, au prezentat rezultatele analizei situației actuale în sectoarele respective, au împărtășit ideile și opiniile cu privire la problemele și obstacolele existente și au făcut recomandări pentru raportul final. Fiecare grup de lucru tema-

tic a fost moderat de un expert recrutat de către Proiectul de asistență tehnică pentru ENFARD.

- Către ultima ședință a RNDR ați reușit să veniți deja cu documente elaborate temeinic ?

- Deoarece toamna se numără bobocii, așa și noi, după o perioadă intensă de lucru, am venit, în septembrie curent, cu mai multe documente de poziție, pe subiectele identificate la începutul activității. Astfel, Comitetul de Conducere al Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală (RNDR) a aprobat, convocând în ședință, documentele de poziție ale Grupurilor Tematice de Lucru care au activat în perioada 2018-2019, a elaborat Planul de acțiuni pentru promovarea acestora și a decis convocarea Adunării Generale a RNDR, în noiembrie curent. De asemenea, s-a convenit asupra organizării activității grupurilor tematice de lucru 2019-2020, precum și, la diverse, realizarea conferinței „Acțiunile locale pentru împădurire”, în parteneriat cu organizația Junior Chamber International Chișinău, crearea unui grup de lucru tematic nou, asumarea calității de membru la Platforma Parteneriatului Estic, cât și alte subiecte de pe agenda Rețelei.

- Ce tematici au fost abordate în documentele de poziție ale grupelor de lucru RNDR ?

- La ședința menționată, din septembrie curent, a fost prezentat Documentul de poziție privind dezvoltarea turismului rural în

turismului în Republica Moldova este declarată o prioritate a economiei naționale (Art. 4, Legea nr. 352, din 24.11.2006). Noi considerăm acest fapt important, deoarece activitățile turistice și conexele turismului, dezvoltate la sat, sunt catalizatorul dezvoltării economice, sociale și culturale, cu impact pozitiv major pentru mediul rural și întreaga țară. Totodată, este necesar să constatăm că această prioritate strategică are susținere limitată, ce nu permite valorificarea potențialului sectorului și obținerii beneficiilor posibile pentru economia rurală. Politica fiscală este demotivantă, iar cadrul regulatoriu are foarte multe lacune și curențe. În perspectivă apropiată, noi vom publica documentele de poziție, pe care motiv nu voi deschide acum toate parantezele.

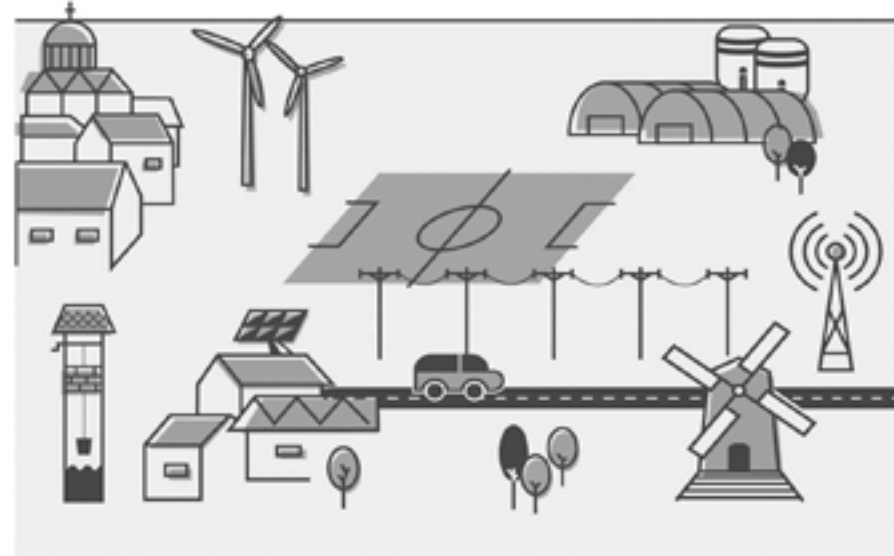
- Vom urmări cu interes publicarea documentelor menționate, dar, totuși, Vă rugăm

Asadar, Documentul de Poziție privind Fondul de Garantare a Împrumuturilor în Agricultură și Dezvoltarea Rurală menționează că, în Republica Moldova, sectorul financiar este stabil, deși mic și insuficient de dezvoltat. Criza din sectorul bancar a cauzat o reducere considerabilă a operațiunilor donatorilor și deteriorarea condițiilor de creditare. Portofoliul total al sectorului bancar s-a micșorat cu 18% din 2014 până în mai 2017. Un studiu al Băncii Mondiale concluzionează că întreprinderile mici și mijlocii (IMM) din Moldova se confruntă cu costuri considerabile de înalte și acces limitat la fondurile externe. De fapt, circa 70% din toate investițiile în active fixe sunt finanțate din fonduri proprii. Dependența ridicată de fondurile interne și cerințele mari față de gaj sunt asociate cu nivelul scăzut al productivității și competitivității.

Al treilea document de poziție - „Facilitarea accesului la apele din bazine acvatice și subterane pentru irigare” - a fost propus spre aprobare de către Directorul adjunct al FARM, Iurie Hurmuzachi, și Vasile Mirzenco, Director Executiv al Federației Naționale a Fermierilor din Moldova. În acest document se constată că seceta care persistă, în urma schimbărilor climatice, afectează producția agricolă și, implicit, securitatea alimentară a țării. Teritoriul Republicii Moldova conform datelor statistice este afectat de secetă o dată în 3-4 ani, iar zonele de sud - fiecare al 2-lea an.

În anul 2018, deficit semnificativ de precipitații s-a semnalat în luna aprilie, când suma lunară a acestora pe 80% din teritoriul țării nu a depășit 1-5 mm (5-15%

Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală

Republica Moldova, elaborat de Rețeaua Națională Pentru Dezvoltare Rurală, în parteneriat cu ONG ANTREC Moldova și Rețeaua Națională LEADER din Republica Moldova. În linii generale, pot să vă informez că în acest document este specificat că dezvoltarea

să efectuați o radiografie și a celorlalte două documente de poziție ?

- Bineînțeles, accept cu plăcere această solicitare, înțelegând pe motiv că am, așa spune, un sentiment de mândrie pentru efortul imens al echipei RNDR.

din norma lunară), izolat precipitații n-au căzut. Cantitatea de precipitații în perioada aprilie-mai a constituit pe teritoriul în fond 10-50 mm (10-55% din normă). Deficit semnificativ de precipitații de asemenea s-a menținut în lunile august și octombrie - suma acestora în aceste luni nu a depășit în fond 1-20 mm (2-40% din norma lunară). Anul 2019 a fost urmat de noi focare de secetă masivă. În ansamblu, în Moldova, în perioada caldă a anului, aprovizionarea naturală cu apă a producției cu valoare înaltă: fructe, pomușoare și legume constituie numai 40-60% din cantitatea necesară.

În contextul celor menționate mai sus, se impune concluzia că reducerea dependenței de secetă este o provocare majoră a sectorului agricol pe termen mediu și lung. Irigația este principala măsură eficientă de optimizare a regimului de umiditate a solului în perioada de vegetație a plantelor.

- Vă mulțumim mult pentru acest interviu și dorim mult succes RNDR-ului, o entitate care își propune să contribuie la dezvoltarea rurală prin proiecte și acțiuni concrete !

Interviu realizat de Vlad CIORCHINĂ

Federația Agricultorilor din Moldova FARM
Bd. Ștefan cel Mare 123V
MD - 2004, Chișinău, Moldova
Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației Agricultorilor:

Cantemir (273) 2 28 53 Nisporeni (264) 2 38 57
Drochia (252) 2 70 32 Orhei (235) 2 49 55
Edineț (246) 2 43 84 Râșcani (256) 2 45 84
Fălești (259) 2 29 51 Ungheni (236) 2 34 55
Hâncești (269) 2 34 08 Cahul (299) 2 14 13

Agravista

Redactor-șef: Eduard BALAN
Machetare: Victor PUȘCĂȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: ebalan@agrofarm.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3» Comanda nr. 345
Tiraj: 3500

FARM ȘI AIPA ORGANIZEAZĂ INSTRUIRI
"SUBVENȚII ÎN AVANS PENTRU PROIECTELE START-UP"

În perioada 30 septembrie - 4 octombrie 2019, Federația Agricultorilor din Moldova, (FARM) în cooperare cu Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) organizează un program de ateliere de instruire pentru tinerii și femeile fermieri care vor să acceseze "Subvenții în avans pentru proiectele START-UP".

Doritorii de a participa la programul de instruire, sunt rugați să se înregistreze prin expedierea unui mesaj la adresa electronică: narnaut@agrofarm.md sau la numărul de telefon 069711011.

Cursul este destinat tinerilor și femeilor fermieri, care doresc să se lanseze într-o activitate economică, sub orice formă de organizare juridică, să acceseze subvenții în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.